

Sygn. akt VIII Ka 216/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Marek Wasiluk

Protokolant – Marcin Borowski

przy udziale Prokuratora Elżbiety Korwell

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2017 roku

sprawy W. B. oskarżonego o czyn z art. 178a § 4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny w Siemiatyczach z dnia 6 marca 2017 roku, sygn. akt VIII K 27/17

I. Wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy.

II. Zasądza od oskarżonego W. B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty za drugą instancję i kwotę 20 (dwudziestu) złotych tytułem wydatków za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

W. B. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 4 stycznia 2017 roku około godziny 20.55 w S. na skrzyżowaniu ulicy (...) z ulicą (...) w ruchu lądowym prowadził samochód osobowy marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,83 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem sądu za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości sygn. akt VII K 559/11 i VIII K 336/14,

tj. o czyn z art. 178a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny w Siemiatyczach wyrokiem z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie VIII K 27/17 uznał oskarżonego W. B. za winnego tego, że w dniu 4 stycznia 2017 roku około godziny 20.55 w S. na skrzyżowaniu ulic (...) w ruchu lądowym prowadził samochód osobowy marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,83 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, będąc uprzednio skazanym prawomocnymi wyrokami sądu za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w sprawach o sygn. akt VIII K 559/11 i VIII K 336/14 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, to jest popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. skazał go na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio.

Na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet zakazu prowadzenia pojazdów zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 4 stycznia 2017 roku.

Na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty i obciążył go pozostałymi kosztami procesu w kwocie 70 (siedemdziesiąt) złotych.

Apelację od tego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze wniósł oskarżony W. B..

Skarżący wyrokowi w zaskarżonej części zarzucił:

a) rażąco niewspółmierność (surowość) wymierzonej kary pozbawienia wolności w wymiarze 8 (ośmiu) miesięcy, pominięciu przy wymiarze kary dyrektyw określonych w przepisach art. 53 k.k. w szczególności, że oskarżony dopuścił się występku, przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, wyraził żal z tego powodu, nie było ujemnych następstw działania oskarżonego w stosunku do innych osób, nieuwzględnieniu przy wymiarze kary faktu prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz choroby oskarżonego.

Wskazując powyższe oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i

orzeczenie co do istoty sprawy poprzez wymierzenie mu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w mniejszym wymiarze czasowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego nie mogła zostać uwzględniona.

Zarówno zarzut zawarty w środku odwoławczym, jak i argumentacja przytoczona na jego poparcie nie zdołały doprowadzić do podważenia merytorycznej trafności rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Tym samym nie było możliwe dokonanie zmiany zaskarżonego wyroku w kierunku postulowanym przez skarżącego w apelacji. Z uwagi na to, że W. B. nie kwestionował ustaleń faktycznych przyjętych przez Sąd Rejonowy w zakresie zarzucanego mu czynu, zbędne jest omawianie kwestii związanych ze sprawstwem i winą oskarżonego, która w świetle ujawnionych i przeprowadzonych dowodów nie budzi żadnych wątpliwości.

Sąd odwoławczy wskaże zatem powody, dla których nie podzielił zawartego w apelacji oskarżonego zarzutu rażąco niewspółmierności kary.

Punktem wyjścia musi być przypomnienie wyrażanego konsekwentnie poglądu, że rażąco niewspółmierność kary w rozumieniu art. 438 pkt. 4 k.p.k. zachodzić może jedynie wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można byłoby przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą, jaką należałoby wymierzyć sprawcy w instancji odwoławczej, w następstwie prawidłowego zastosowania ogólnych zasad wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k., a karą wymierzoną przez Sąd I instancji. Zaznaczyć należy, że nie chodzi o każdą różnicę co do wysokości bądź rodzaju kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną można uznać za rażąco niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.02.1995 r., II KRN 198/94, LEX nr 20739). Dlatego też oparty na treści art. 438 pkt. 4 k.p.k. zarzut, jako zarzut z kategorii ocen można zasadnie podnieść jedynie wówczas gdy kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia jednak w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy - gdy w odczuciu społecznym jest karą niesprawiedliwą (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1985 r, sygn. akt. V KRN 178/85, LEX nr 20053).

Odnosząc powyższe rozważania do sprawy niniejszej, przeprowadzona kontrola odwoławcza doprowadziła Sąd Okręgowy do przekonania o braku zasadności postawionego w apelacji zarzutu. Rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie kary orzeczonej wobec W. B. nie może zostać ocenione jako nierespektujące zasad określonych w art. 53 k.k., a tym samym noszące cechy nadmiernej i nieuzasadnionej okolicznościami sprawy surowości. Sąd Rejonowy wskazał

okoliczności, które zadecydowały o takim wymiarze kary i środka karnego, jaki wynika z treści wyroku w zaskarżonej części. Z rozważań tych wynika, iż uwzględnił on należycie wszystkie dyrektywy mające istotne znaczenie dla ustalenia karnoprawnych konsekwencji czynu przypisanego oskarżonemu. Uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego zawiera szczegółowo wymienione przesłanki, które jawiły się jako łagodzące w niniejszej sprawie, jak i te, które należało uznać jako obciążające. Sąd Okręgowy nie ma obowiązku powtarzania tej argumentacji tym bardziej, że generalnie z nią się zgadza. Ta część motywów, dotyczących wymiaru kary, nie zasługujących na akceptację Sądu odwoławczego, nie miała wpływu na zaskarżone rozstrzygnięcie, które co do zasady zasługuje na całkowitą aprobatę.

Otóż wskazać należy, że Sąd Rejonowy w wyniku powtórzenia za aktem oskarżenia, wskazał w opisie przypisanego oskarżonemu czynu, że W. B. był uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem - poza sprawą VIII K 336/14 - również w sprawie VIII K 559/11 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim. Warto w tym miejscu przypomnieć, że w sprawie VIII K 559/11 nastąpiło zatarcie skazania, co jednoznacznie wynika z akt sprawy. Wyraz temu dał również Sąd Okręgowy w Białymstoku w wyroku z dnia 23 marca 2015 roku w sprawie sygn. akt VIII Ka 59/15, zmieniając wyrok Sądu Rejonowego o sygn. VIII K 336/14 w ten sposób, że przypisał W. B. czyn z art. 178a § 1 k.k., a nie jak zarzucano mu w akcie oskarżenia czyn z art. 178a § 4 k.k. z uwagi na wcześniejsze skazanie w sprawie VIII K 559/11, które na dzień orzekania przez Sąd odwoławczy uległo zatarcu z mocy prawa. Zatem zważywszy, iż w sprawie niniejszej Sąd I instancji argumentował wymiar kary, podnosząc również wcześniejszą karalność oskarżonego, w tym także w sprawie VIII K 559/11, Sąd odwoławczy tej części motywów wymiaru kary nie akceptuje. Jak podniesiono wyżej wpływu na wymierzoną karę w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania powyższe nie ma. Prawdłowo za podstawę prawną orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych powołano art. 42 § 3 k.k., a nie § 4 tegoż przepisu, a z całokształtu materiału dowodowego nie wynika, aby przy orzekaniu zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zachodził wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami. Z pewnością za wyjątkowy wypadek nie można uznać prowadzenia gospodarstwa rolnego. Jest to bowiem jedna z wielu prowadzonych działalności, w których wymagane są uprawnienia do prowadzenia pojazdów. Nie może być różnicy między rolnikiem, a chociażby kierowcą zawodowym, dla którego utrata prawa jazdy równoważna jest z utratą dotychczasowego sposobu zarobkowania, co nie jest przecież równoznaczne z utratą źródła utrzymania.

Sąd odwoławczy nie eliminował z opisu czynu przypisanego oskarżonemu uprzedniego skazania w sprawie VIII K 559/11 z uwagi na zakres zaskarżenia, a powołanie ww. sprawy nie wpływa w żaden sposób na prawidłową kwalifikację prawną przypisanego czynu.

Warto w tym miejscu wskazać, że „zatarcie skazania niewątpliwie wywołuje skutki w sferze prawnej – tworzy fikcję niekaralności osoby skazanej, nie może jednak usunąć obiektywnie istniejących faktów – a więc nie niweczy ani popełnionego przestępstwa, ani wydanego wyroku, nie pozbawia też tego wyroku przewidzianego w art. 11 k.p.c. znaczenia w postępowaniu cywilnym. Nawet w postępowaniu karnym, w którym zatarcie pociąga za sobą w zasadzie bezwzględnie przestrzegane konsekwencje, przyjmuje się, że w pewnych wypadkach fakt zatartego skazania należy brać pod uwagę” (wyr. SN z 29.10.2015 r., I CSK 893/14, Biul. SN 2016, Nr 5).

Niewątpliwie zatarcie skazania nie może wywierać jakiegokolwiek wpływu na realizację znamion przestępstwa, które obejmuje karę, środek karny lub skutki wynikające z wyroku skazującego. Nie powoduje ono jednak unicestwienia popełnionego przestępstwa. Trzeba zaakceptować pogląd, że w aspekcie pozytywnym od chwili zatarcia skazania prawdziwe z punktu widzenia porządku prawnego jest stwierdzenie, że danego przestępstwa nie popełniono. Nie można jednak do końca pomijać tej okoliczności, budując swego rodzaju portret kryminologiczny oskarżonego, co do stawianej prognozy na przyszłość, pomimo uzyskania przez niego statusu osoby niekaranej.

Zaakcentowania wymaga jednak, że oskarżony W. B. był uprzednio karany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości w sprawie VIII K 336/14. Sąd I instancji słusznie uznał, że kolejne tego rodzaju zachowanie świadczyło o świadomym nierespektowaniu norm prawnych. Okoliczności popełnienia przestępstwa obrazują, jak niewielka jest podatność oskarżonego na oddziaływania resocjalizacyjne, bowiem motywy dla których ponownie wsiadł on za kierownicę będąc pod wpływem alkoholu były wybitnie błahe. Należy wyrazić stanowisko przeciwne do tego, które prezentuje skarżący w apelacji. Przyznanie się W. B. do zarzucanego mu czynu i wyrażenie żalu nie jawią się jako

okoliczności szczególnie wymowne, kiedy to uznać należy, że wyrażona skrucha z całą pewnością nie świadczy o rzeczywistym żalu za popełniony czyn, pozostaje zaś przyjętą na potrzeby postępowania postawą, w której oskarżony upatruje poprawy swojej sytuacji procesowej. Tu trzeba wskazać na zaprezentowany przez oskarżonego pogląd, że nie było ujemnych następstw jego działania. Pozostałe argumenty wskazane przez skarżącego należy także ocenić jako chybione. W kontekście powoływanego w apelacji stanu zdrowia i braku możliwości zapewnienia opieki nad jego gospodarstwem w czasie wykonywania kary pozbawienia wolności należy stwierdzić, że orzeczonej karze o charakterze izolacyjnym towarzyszy zawsze istotne pogorszenie się sytuacji oskarżonego, niemniej jednak jest to efekt wyłącznie zawinionego i świadomego zachowania samego sprawcy, który decydując się po raz kolejny na złamanie prawa winien być świadomy konsekwencji z tym związanych. Warto podkreślić, że leczenie oskarżonego może być kontynuowane w warunkach penitencjarnych.

Odnosząc się do żądania skarżącego w zakresie warunkowego zawieszenia wymierzonej kary pozbawienia wolności należy wskazać, że Sąd może zastosować tego rodzaju dobrodziejstwo wobec osoby, która nie była skazana na karę pozbawienia wolności. Oskarżony w sprawie VIII K 336/14 został skazany na karę roku pozbawienia wolności.

W realiach niniejszej sprawy wymierzona kara 8 miesięcy pozbawienia wolności jest w ocenie Sądu odwoławczego karą, którą należy ocenić jako nie tylko spełniającą wszystkie dyrektywy (w szczególności w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej), ale także taką, przez którą wymiar sprawiedliwości wpisuje się w społecznie pożądanym kierunku eliminowania i ruchu drogowego sprawców przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Trudno nie zauważyć, że w przypadku oskarżonego Sąd w poprzednim wyroku stworzył mu warunki do refleksji nad własnym postępowaniem, wymierzając karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby. Również środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych został wówczas orzeczony zaledwie na okres dwóch lat i to z wyłączeniem uprawnień do kierowania ciągnikami rolniczym z przyczepami, mieszczącymi się w kategorii (...). Cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakich upatrywano wówczas w tak ukształtowanej karze, nie zostały osiągnięte.

Oskarżonemu zgodnie z art. 63 § 4 k.k. prawidłowo na poczet zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy, a także orzeczono na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie najniższej, bo 10 000 złotych, zgodnie z art. 43a § 2 k.k.

Mając zatem na względzie przywołane wcześniej argumenty i w żadnej mierze nie podzielając stanowiska skarżącego zawartego we wniesionym środku odwoławczym ani nie stwierdzając wad, które powinny być brane pod uwagę w postępowaniu odwoławczym z urzędu, Sąd Okręgowy wyrok w zaskarżonej części utrzymał w mocy.

Tylko bezwzględna kara 8 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczone świadczenie pieniężne i dożywotnie wykluczenie z grona kierowców może zapobiec dalszemu naruszaniu porządku prawnego przez W. B..

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji, orzekając o kosztach za postępowanie odwoławcze na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k.

Marek Wasiluk